

INHOUD

PROLOOG	8 - 9
VROEGSTE TIJDEN	1 0 - 1 2
TEGENSTANDERS	1 3 - 2 6
SCHANDHUIZEN	2 7 - 3 3
LANDELIJK BORDEELVERBOD	3 4 - 4 4
TWEEDE WERELDOORLOG	4 5
MILITAIR GEZAG	4 6 - 5 0
WEDEROPBOUWJAREN	5 1 - 5 5
SEKSCLUBS	5 6 - 7 2
OPHEFFING BORDEELVERBOD	7 3 - 8 3
EPILOOG	8 4 - 8 5
BRONNENOVERZICHT	8 6 - 8 9
BIJLAGE SEKSINRICHTINGEN 1960-2000	9 0 - 9 1
VERANTWOORDING BEELDMATERIAAL	9 2

VROEGSTE TIJDEN

worden ingeschreven. De prostituees moesten zich elke twee weken medisch laten keuren en een gezondheidspaspoort bij zich hebben met al hun gegevens. Bleken ze ziek, dan werd hun boekje ingenomen waardoor ze niet als prostituee mochten werken. Prostituees werden opgenomen in een ziekenhuis of ze kregen medicijnen en mochten pas weer werken als ze genezen waren verklaard. Als de publieke vrouwen of bordeelhouders zich niet aan de regels hielden, konden ze worden beboet, opgesloten of werd het bordeel gesloten. Ook vrouwen die verdacht werden van prostitutie konden gedwongen worden tot een medisch onderzoek, wat voor de vrouwen erg vernederend moet zijn geweest, naakt liggend op een tafel. Tevens kreeg een vrouw hierdoor een slechte reputatie. Dit neemt niet weg dat er ook iets meer begrip ontstond voor de ellendige situatie van de hoeren en hoe ze te helpen.

Enschede bleef wat onbetekenend, totdat in de 18^e eeuw de textielnijverheid tot ontwikkeling kwam. In 1728 kreeg de Enschedese fabrikanten Jan van Lochem, de gebroeders Blijdenstein en Abraham Strick een octrooi op het maken van bombazijn. Dit is een speciaal soort linnen met inslag van katoen. Dit zorgde in 1728 voor de opening van de eerste textielfabriek in Enschede. In 1813 werd Enschede bevrijd door de kozakken uit Rusland en waarschijnlijk reisden er toen prostituees mee met de militairen, de zogenaamde troshoeren. De huisnijverheid die 's winters een extra verdienste vormde, verplaatste zich steeds meer in geconcentreerde productiehallen met hand bediende spin- en weefmachines. Vrouwen werkten in "spinhuezen". Het is waarschijnlijk dat een voorman zich wel eens heeft vergrepen. Jonge meisjes uit arme gezinnen en uit het hervormde weeshuis in Enschede gingen vaak werken als huishoudster of dienstbode bij een rijk gezin. Het is waarschijnlijk dat hier (betaalde) seksueel misbruik plaatsvond tussen de huisheer en zijn bediende. Ook werkten in Enschede veel vrouwen als huis- of verstelnaaister voor rijke particulieren.

Na de onafhankelijkheid van België in 1830 werd textielindustrie in Twente sterk gestimuleerd door het Rijk. In 1830 werd de eerste stoommachine in Twente gebruikt ten behoeve van een spinmachine. De 3^e stadsbrand van 1862 (de eerste was in 1517, de tweede in 1750 en ook in 1125 en 1225 was het toenmalige dorp Enschede al eens afgebrand), waarbij nagenoeg de hele stad werd verwoest, zorgde ervoor dat deze

Zaterdag 9 Aug. sprak mej. Drucker te **Enschede** voor de Vrouwenvereniging «*Ontwaakt*» over het onderwerp: «Prostitutie».

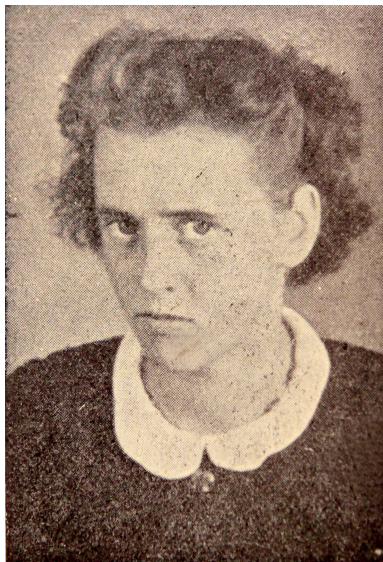
Met tal van voorbeelden bewees zij hoe de prostitutie ingekankerd was in de maatschappij. In plaats van de oorzaken weg te nemen, die de vrouw dwingen haar lichaam prijs te geven, dikwijls door armoede gedreven, komt men aan met lapmiddelen. Schetste spreekster meer de gevolgen van de prostitutie, wij hadden verwacht de oorzaak te hooren, waardoor de prostitutie zou verdwijnen. En dit zal, volgens onze meening, voor een groot deel ophouden, zoodra de armoede wordt opgeheven. Slechte opkomst. Debat werd er niet gevoerd.

1898

Zondagavond zijn bezoekers van het café H. aan den Gronauschen weg te Lonneker met leden van de Middernachtzending, die daar post gevat hadden, slaags geraakt.

De jachttopziener T. alsook een paar maréchaussée hebben aan de schermutseling een einde gemaakt.

1902

*Hendrika Alberdina Stoter,
1945*

*René Bouverie,
1945*

*Zwaantje Zweers,
1945*

ENSCHEDÉ

Noorderhagen ong.

Siwa-shop, 1980

Club Casanova, 2025. Dennis Ceran (directeur)

BIJLAGE SEKSINRICHTINGEN 1960-2000

Bordelen

Studio Flair Massagesalon
Bar en nachtclub Tropicana
Ria Privé
Studio Venice
Nightclub Trocodero
Marions Club
Lira
Relaxclub 505
Nightclub en café Horizon
De Pianobar
Beachclub
Club Calimero
Club '73
Club Carroussel/Biblos
Beach Club
Jokés Night Palace
Cupido Erotica Palace
Privéclub 120
SekshopAmsterdam
Club Noorderhagen
Boetiek José/Erotic Center
Bar Exit
Seksshop Apollo
Club 53
Huize Sabrina/Kim's Privé
Privé 75
De Singelbar (privé-huis en bar)

De Heurne 27/Noorderhagen 505
Deurningerstraat 30
Deurningerstraat 81
Geffertweg 134
Haaksbergerstraat
Haaksbergerstraat 313
Haaksbergerstraat 383
Hengelosestraat 145
Kottendijk 76-78
Lage Bothofstraat 169/Stadsgravenstraat 75
Lonnerbrugstraat 120
Molenstraat 14
Noorderhagen 18
Noorderhagen 1B
Noorderhagen 46
Noorderhagen 48A
Noorderhagen 53
Oldenzaalsestraat 192
Oostburgweg 73-74-75
Tubantiasingel 13-15